
Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II

КАФЕДРА БІОЛОГІЇ ТА ХІМІЇ

Силабус

Безпека життєдіяльності

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
освітньо-професійної програми 012 Дошкільна освіта (ВА); 013 Початкова освіта (ВА), III/6,
денна

III. Курс

Навчальний рік / Семестр 2025-2026 / 6-й семестр

Викладач, відповідальний за освітній компонент

Желіцькі Іштван Йозефович

старший викладач

адреса електронної пошти: zselicki.istvan@kmf.org.ua

кабінет 224

Години консультації: вівторок 13:30-15:00

Викладач, відповідальний за практичні, семінарські заняття та лабораторні заняття
науковий ступінь, вчене звання, посада

E-mail: zselicki.istvan@kmf.org.ua

Кабінет:

Дні та години консультації:

Опис освітнього компоненту

Рівень вищої освіти

перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти

бакалавр

Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	012, 013 Середня освіта
Предметна спеціальність	
Кваліфікація	

Форма навчання	Денна/заочна	
Тип освітнього компоненту	обов'язковий	
Мови викладання	угорська	
Кількість кредитів	3	
Всього годин	90	
	форма навчання	
	денна	заочна
Лекції	16	6
Практичні, семінарські заняття	14	3
Лабораторні заняття		—
Самостійна робота	60	81
Консультації для здобувачів заочної форми навчання	—	6

Пререквізити освітнього компоненту

Шкільний курс біології, анатомії, загальної біології.

Анотація освітнього компоненту, мета, завдання

Забезпечити відповідні сучасним вимогам знання студентів про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини та сформувані необхідні в майбутній практичній діяльності спеціаліста уміння і навички для їх запобігання і ліквідації, захисту людей та навколишнього середовища; формування у студентів елементів світогляду щодо створення безпечних умов життя і діяльності, опанування принципів гармонійного розвитку особистості та сталого розвитку суспільства.

Навчити студентів ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, ви-значати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву; визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжують-ся джерелами цих небезпек; прогнозувати можливість впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини, а вражаючих факторів на безпеку системи "людина-життєве середовище"; використовувати нормативно-правову базу захисту особистості та навколишнього середовища, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо; розробляти заходи на застосовувати засоби захисту від дії небезпеч-них, шкідливих та вражаючих факторів; запобігати виникненню

надзвичайних ситуацій, а в разі їх виникнення приймати адекватні рішення та виконувати дії, спрямовані на їх ліквідацію; у засвоєнні студентами теоретичних знань та практичних умінь з виявлення негативного впливу на життєдіяльність людини зовнішніх та внутрішніх чинників і обґрунтування оптимальних умов життя і діяльності людини.

Основна тематика освітнього компоненту

Основні теми лекцій

Основи безпеки життєдіяльності.

Основні поняття безпеки життєдіяльності.

Людина як біологічний та соціальний суб'єкт. Психо-фізіологічні особливості людини.

Медико-біологічні та соціальні проблеми здоров'я.

Середовище життєдіяльності людини.

Небезпеки виробничої сфери та побуту (шум, вібрація, іонізуючі випромінювання).

Небезпеки виробничої сфери та побуту (електричний струм, електромагнітні випромінювання).

Хімічні та біологічні фактори небезпек

Психофізіологічні фактори небезпек.

Глобальні небезпеки життєдіяльності людства та заходи зниження їх наслідків

Небезпеки в умовах надзвичайних ситуацій.

Основи здорового способу життя.

Безпека техногенного середовища.

Організаційно-правове забезпечення управління безпекою життєдіяльності.

Основні теми практичних занять

Негативні фактори навколишнього середовища.

Глобальні проблеми безпеки. Соціальна небезпека – алкоголізм. Тютюнопаління. Наркотики та наркоманія.

Основи здорового способу життя.

Основні теми для самостійної роботи

Актуальність, об'єкти вивчення, функції, цілі та завдання дисципліни "Безпека життєдіяльності". Поняття сталого розвитку суспільства та його проблеми.

Поняття і класифікація небезпек. Характеристика небезпечних та шкідливих факторів. Ризик як оцінка небезпек.

Будова, властивості аналізаторів.

Значення гомеостазу для забезпечення безпеки організму людини.

Основні визначення здоров'я. Адаптація організму до зовнішніх факторів середовища. Фактори, що впливають на здоров'я людини. Система охорони здоров'я в Україні.

Загальні поняття середовища життєдіяльності людини. Негативні фактори навколишнього середовища.

Загальні відомості про техногенні небезпеки. Радіаційна безпека.

Дія електричного струму та електромагнітного випромінювання на організм людини. Основні заходи та засоби захисту людини від їх дії.

Загальна характеристика шкідливих хімічних речовин. Поняття гранично допустимої концентрації шкідливих речовин.

Фізична та розумова діяльність людини. Психофізіологічні фактори небезпек. Фактори, що впливають на продуктивність праці. Основні положення ергономіки.

Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі. Az urbanizáció veszélyei

Визначення і ознаки НС: аварії, катастрофи, стихійні лиха.

Причини НС. Класифікація НС. Ліквідація наслідків НС.

Фізичне та розумове навантаження. Виникнення втоми, перевтоми і їхній вплив на рівень безпеки життєдіяльності.

Методи та засоби забезпечення безпеки техногенного середовища.

Санітарно-гігієнічна класифікація умов праці. Ергономіко-психологічні проблеми автоматизації та комп'ютеризації. Основи пожежної безпеки. Способи та засоби гасіння пожеж.

Правове забезпечення безпеки життєдіяльності. Законодавчі та нормативні акти з питань безпеки життєдіяльності. Державні органи, відповідальні за забезпечення безпечної життєдіяльності.

Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний, частково пошуковий, дослідницький, активне навчання.

Очікувані інтегровані, загальні та фахові компетентності

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, природничих, фізичних, хімічних, біологічних і педагогічних наук, що передбачає застосування теорій та методів природничих наук, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2. Здатність зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності (ФК)

ФК-1. педагогічна – здатність здійснювати викладацьку діяльність: реалізація організаційного процесу з використанням інноваційних технологій.

Програмні результати навчання

ПРН7. Демонструє знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперує базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 14. Знає і використовує біологічну термінологію і номенклатуру, розуміє основні концепції, теорії, закони в галузі біологічних наук і на межі предметних галузей.

ПРН 15. Знає і пояснює будову та основні функціональні особливості підтримання життєдіяльності живих організмів, сучасну систему живих організмів, роль живих організмів та біологічних систем різного рівня у житті суспільства, їх використання, охорону, відтворення.

ПРН 18. Проводить і організовує експериментальні польові та лабораторні дослідження та інтерпретує їх результати, демонструє вміння виготовляти біологічні препарати, колекції, гербарні зразки та іншу наочність.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Поточний контроль

Форми, методи, інструменти контролю	Максимальна кількість балів, що накопичуються
Активність на практичних, семінарських заняттях	60
Виконання лабораторних робіт	
Виконання індивідуальних завдань	10
Виконання завдань у групі	-
Написання контрольних робіт, тестів	30
Виконання завдань із самостійної роботи	Самостійна робота здобувача передбачає підготовку до виконання лабораторних робіт, захист лабораторних робіт, вивчення теоретичного та практичного матеріалу для відповідей на практичних заняттях, підготовка до колоквіумів та модульної роботи.

Підсумковий контроль

Форми, методи, інструменти контролю	Максимальна кількість балів, що накопичуються
Залік: усний	100

Максимальна кількість балів: 100

Оцінку можна отримати автоматом при умові:

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати здобувач за поточну навчальну діяльність для зарахування дисципліни становить 60 балів. Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувача за умови, що здобувач виконав ті види навчальної роботи, які визначено цим силабусом. У випадку, якщо здобувач набрав менше, ніж 60 балів, він повинен скласти залік.

Складання заліку є обов'язковим при умові, що здобувач не набрав необхідну кількість балів (60 балів) або бажає отримати вищу кількість балів.

Політика щодо відвідування занять

Політика навчальної дисципліни «Методичні основи організації та проведення наукових досліджень» визначається положеннями, затвердженими в ЗУІ імені Ференца Ракоці II. Вказану інформацію можна знайти на офіційному сайті Інституту <https://kmf.uz.ua/uk/>.

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в змішаній формі за погодженням із відповідальними викладачами курсу.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Пропущені лекції здобувач повинен надолужити самостійно. Матеріали лекцій доступні на платформі Google Classroom. Лабораторні заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати самостійно з погодженням лектора курсу та відповідального за лабораторні роботи. Практичні заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати самостійно з погодженням лектора курсу у визначений час. Пропущені колоквиуми та модульну роботу також необхідно відпрацювати з погодженням лектора курсу у визначений час. Захист лабораторних журналів здійснюється не пізніше останнього заняття.

Політика щодо академічної доброчесності

Викладач і здобувачі освіти мають дотримуватись положень, щодо освітнього процесу затвердженими у ЗУІ імені Ференца Ракоці II. Вказану інформацію можна знайти на офіційному сайті Інституту <https://kmf.uz.ua/uk/>. Виявлення ознак академічної недоброчесності у роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування. Списування під час контрольних робіт та іспиту заборонені. Використання ПК та мобільних пристроїв на заняттях відбувається тільки з дозволу викладача. Академічна доброчесність в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II визначається положенням «Положення про академічну доброчесність» затвердженого Вченою радою Протокол №9 від 20 грудня 2022 року. Вказану інформацію можна знайти за посиланням: https://kmf.uz.ua/mik/minosegiranyitasi_kezikonyv.pdf

Якою мірою можна використовувати штучний інтелект під час проходження курсу згідно з шкалою, прийнятою в ЗУІ:

Під час підготовки до семінарських і практичних занять	3
Під час підготовки до лабораторних занять	3
Під час виконання індивідуальних завдань	0
Під час виконання групових завдань	0
Під час самостійної роботи	3

Рекомендовані джерела

(основна та допоміжна література, електронні та онлайн інформаційні ресурси)

Основна література

Царик Й.В. Зоологія хордових. Львів: ЛНУ, 2015.356с.

Щербак Г.Й., Царичкова Д.Б., Вєрвєс Ю.Г. Зоологія безхребетних (у трьох книгах). Підручник для студентів біологічних спеціальностей університетів. Книга 1-3. К.: Либідь, 1996.

Царик Й. В., І. С. Хамар І.С., Дикий І.В. та ін Зоологія хордових: підручник: [для студ. вищ. навч. закл.] Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. 356 с.

Корнеев О.П. Практикум по зоології хордових.- Київ, 1985

Bakonyi G., Juhász L., Kiss I., Palotás G. Állattan. Mezőgazda kiadó, Budapest,-2003.- o.385 –535.

Berend M., Szerényi G. Biológia II. Állattan. Ökológia.- Műszaki könyvkiadó, Budapest, 2002.- o. 160 – 362.

Dr. Krocskó Gy. Állattan (Gerinchúros állatok). Főiskolai jegyzet. Berfegyszász: Rákóczi füzetek. 137 old.

Допоміжна література

Ковальчук Г.В. Зоологія з основами екології: навч. посібник Суми: Університетська книга, 2003. 593 с.

Балан П.Г., Вервес Ю.Г. Збірник завдань і тестів для перевірки знань з курсу зоологія безхребетних К.: Фітосоціоцентр, 2002.100 с.

Papp L. Zootaxonómia.- Egységes jegyzet.-MTM és Dabas-jegyzet Kft.- Dabas, 1997.- o. 272 –382.

Електронні та онлайн інформаційні ресурси

-
1. <http://www.nbu.gov.ua>
 2. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17/print1485260627028673#Text>
 3. <https://www.sciencedirect.com>
 4. <https://link.springer.com>
 5. <https://scidavis.sourceforge.net>
-

Доступ до «Google Classroom» освітнього компоненту

Денна - <https://classroom.google.com/c/ODAyMDkxMTMyMTI0>

Заочна - <https://classroom.google.com/c/ODAyMDkyNjQ4MDkz>

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність

Лабораторні роботи проводяться у повністю обладнаній лабораторії. Для виконання лабораторних робіт наявне необхідне скляне лабораторне обладнання та прилади.

Інша інформація, пов'язана з освітнім компонентом

Питання, що виносяться на семестровий контроль відповідають тематиці лекційних та лабораторних, практичних занять. Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті, здійснюється згідно дійсного «Положення про порядок визнання результатів навчання, отриманих в неформальній та інформальній освіті» у ЗУІ.
